

Verslag 3D Denktank.

Datum : 30 mei 2016
Tijd : 10.00 - 12.00 uur
Locatie : Gemeentehuis Utrecht
Aanwezig : Tineke van den Biggelaar, Brenda Bouwhuis, Coen Cransveld, Annemarie Douma, Egbert Jongasma, Nico op de Laak, Caroline Loomans, Gerth Molenaar, Joke Ningen, Alida Noordermeer, Nelleke van Proosdij, Jelly Smink, Mark Timmermans, Yanne Weijers, Juliët Wiggers
Verslag : Caroline Loomans

1. Welkom, introductie & kennismaking

Tineke heet allen welkom en vraagt ieder zich kort voor te stellen en aan te geven of en zo ja wat aan onderzoek naar de 3D's gedaan is door de rekenkamer(commissie). Tevens wordt iedereen gevraagd te reageren op de stellingen:

1. Rekenkameronderzoek naar 3D is nu te vroeg, transformatie is pas over jaren zichtbaar
2. Rekenkameronderzoek naar 3D vraagt een totaal andere benadering

De meeste deelnemers zijn al begonnen met onderzoek, een aantal is aan het oriënteren (zie ook overzicht inventarisatie).

Stelling 1 wordt door iedereen ontkracht, het is wel degelijk mogelijk nu al onderzoek te doen. Stelling 2 wordt over het algemeen bevestigd. Een andere aanpak is nodig, niet noodzakelijkerwijs een *totaal* andere aanpak.

Algemeen wordt geconstateerd dat de materie breed en complex is. De informatievoorziening is een aandachtspunt. Gemeenteraden worden nogal eens fragmentarisch en onvolledig ingelicht.

2. Inventarisatie dilemma's/onderzoeksthema's

Ieder wordt gevraagd aan te geven welke dilemma's, observaties, vragen en onderzoeksthema's leven. Vervolgens zijn deze gecategoriseerd op de onderdelen:

- Rol van de raad
- Samenwerking met andere actoren
- Informatievoorziening
- Andere issues/overig

De uitkomst van de inventarisatie is als bijlage bij het verslag bijgevoegd.

Kort samengevat:

Raad: de constructie is bestuurlijk complex. In hoeverre kan raad controle/verantwoordelijkheid nemen zoals het nu is georganiseerd?

Samenwerking: het aantal stakeholders is groot, het veld is veelomvattend.

Aanbieders/instellingen leggen verantwoording af aan verschillende gemeenten.

Informatievoorziening: Verkrijgen van data staat op gespannen voet met snel rapporteren door rekenkamers.

Overige: Kaderstelling ontbreekt: waar stuurt de raad op? Hoe is governance geregeld?

3. Schets complexiteit/accountability

In een korte presentatie zoomt Tineke in op genoemde begrippen.

Er zijn zeer veel stakeholders (lokaal, regionaal en landelijk). Rekenkamers toetsen mogelijk de doeltreffendheid van 3D op maatschappelijke effecten. Er zijn (landelijke) gegevens voorhanden zoals www.waarstaategemeente.nl (maar niet heel recent).

ACCOUNTABILITY

- Maatschappelijke effecten
- Output indicatoren

Yavis vs Hound

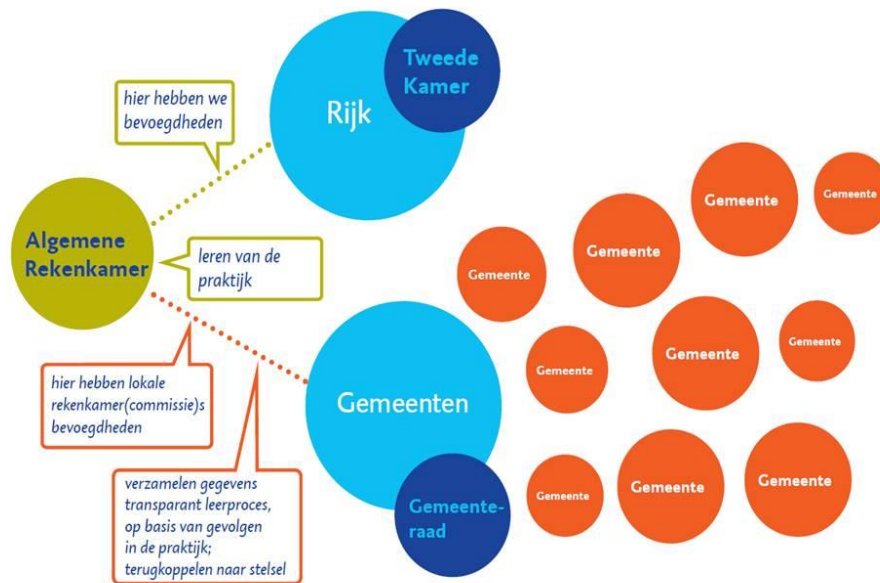
3Ddenktank: 160531

Louter sturing op output indicatoren in het sociaal domein kent de volgende bezwaren (Tonkens, 2003) goede registratie is nog geen goede hulpverlening, er zijn zoveel indicatoren/informatie dat inzicht ontbreekt. 'Creamscimming' waarbij de 'makkelijkere' gevallen worden geholpen, hardnekkige/multiproblemcases scoren minder. Als een interventie succesvol is ingezet, kan het probleem opgelost zijn. Daarmee vervalt de noodzaak tot interventie en hoeft deze niet meer gefinancierd te worden.

4. Rol AR

Egbert licht in een korte presentatie toe wat de rol van de AR is en hoe de AR de lokale rekenkamer(commissie)s kan ondersteunen.

Positie van de Algemene Rekenkamer

Algemene Rekenkamer

Moet de Algemene Rekenkamer eigenlijk ook niet loslaten?

- Ja, ~~maar~~ EN:
 - ✓ Ministeriële verantwoordelijkheid
 - ✓ Inning en verdeling onder verantwoordelijkheid Rijk
 - ✓ Toezicht landelijke inspecties
 - ✓ Uitvoering taken door CAK, SVB en UWV
 - ✓ Democratische controle en verantwoording landelijk niveau over werking decentralisaties sociaal domein
 - ✓ Integraal beeld via samenwerking met rekenkamer(commissie)s
 - ✓ Lessen decentralisaties (succes- en faalfactoren)

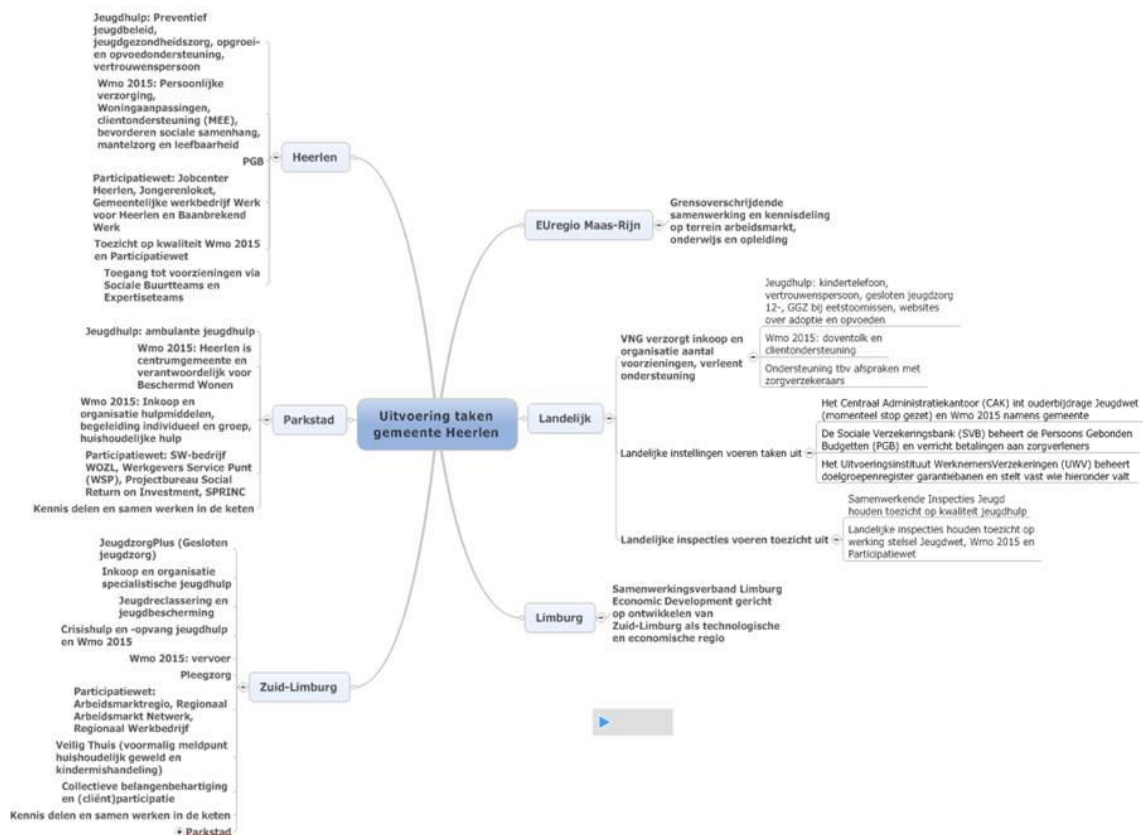
Aanpak sociaal domein Algemene Rekenkamer

- 2013: via brief aandacht voor checks & balances
- 2014: via workshops aandacht voor inrichten informatiehuishouding
- 2014: via verantwoordingsonderzoek aandacht voor toetsen op randvoorwaarden of iedereen er klaar voor is
- 2015: via verantwoordingsonderzoek aandacht voor hervorming Rijk, informatie over gevolgen voor burger, toezicht en governance rijksinstellingen (SVB)
- 2015-2016: via onderzoeken met lokale rekenkamer(commissie)s en onderzoeken naar PGB, "garantiebanen, rechtmatigheid, ... aandacht voor gevolgen in de praktijk

=> Monitoring, communicatie en relatiebeheer!

3

Voorbeeld gemeente

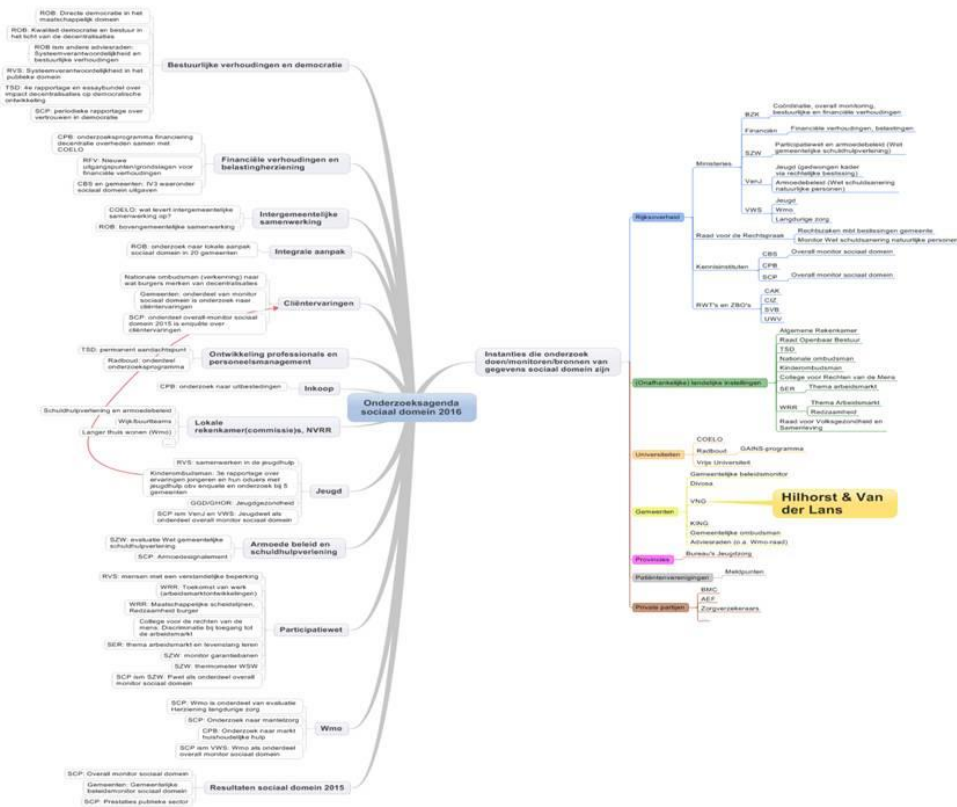

Naast onderzoek ook partijen bij elkaar brengen, samen werken, kennis- en informatie uitwisselen

- Rekenkamer gemeenschap
- Kennis- en onderzoeksinstellingen
- Ministeries en rijksinstellingen
- Bijeenkomsten als deze!

6

Uitdagingen

- Hoe kunnen we burger aan het woord laten?
- Wat kunnen we (nieuw) kabinet en Tweede Kamer meegeven voor toekomstige hervormingen/decentralisaties?
- En hoe zorgen we dat ze ECHT luisteren?

5. Discussie

Wat hebben we nodig om ons doel te behalen, wat is ons doel.

- Inzicht in wat er al is op dit gebied.
 - Tijdlijn
 - Wat is er al (en hoeven we niet zelf te doen)
- welke informatie is aanwezig en wat komt er nog. Waar is deze op gericht en hoe kunnen we op basis daarvan de onderzoeksvraag bepalen.
- breed inzicht in de 'wat, 'waar' en 'hoe' op basis waarvan de detailvraag afgeleid kan worden.
- Valkuilen, welke zijn er
- Informatievoorziening: waar te halen, hoe te krijgen
- Privacy wat is wel en wat is niet haalbaar/mogelijk
- Vertrouwelijkheid; hoe ga je om met informatie van derden en (hoe) gebruik je die
- Wie is verantwoordelijk voor het beschikbaar worden van welke data.

Er is behoefte aan informatie, tips, kaders, handvatten.

Samenvattend:

- Wat heb je nodig om in 2020 vast te kunnen stellen of het een succes is? Welke kaders?
- Hoe krijg je de omgeving inzichtelijk (mindmap)
- welke informatie is relevant en kun je (op welke wijze) gebruiken
- Hoe integraal is de verantwoordelijkheid op bestuurlijk niveau
- Hoe ga je om met privacy en vertrouwelijkheid

Doel van de Denktank zou kunnen zijn om te komen tot adviezen aan RK(C)'s hoe de 3D's te onderzoeken. Niet op detailniveau, maar richtinggevend (wat zou je *kunnen* doen, proven technology)

Rol AR

AR heeft in 2015 op basis van rekenkamerrapporten al risico's in beeld gebracht; daar kun je in eigen onderzoek rekening mee houden. Als er nieuwe rapporten zijn (**oproep NVR**) stuur deze toe aan NVR en AR zodat meer geanalyseerd kan worden om zo kennis op te bouwen.

De Samenwerkingsdag kan daarbij een rol spelen (werksessies)

6. Afspraken

- Nico en Tineke gaan met de NVR in gesprek om te bezien welke ondersteuning van daaruit mogelijk is
- Egbert blijft actief aangesloten als link naar de AR
- ambitie: eerste 'advies' lanceren op/na de Samenwerkingsdag

Bijlage:

3D Denktank Inventarisatie middels 'geeltjes'

Rol van de raad

- Raad op andere manier ondersteunen dan traditioneel onderzoek
- Wijze van raadsbehandeling past niet op deze operatie
- Begroting/verantwoording onder de maat
- Financieel gestructureerd/kaders of kaders kwaliteit van de zorg
- Wat heeft meer waarde voor de raad kwantitatieve of kwalitatieve informatie?
- Eigen bijdrage regeling (algemene voorzieningen vs. maatwerk voorziening) veel onduidelijk
- In hoeverre integrale benadering 3D's mogelijk
- De raad blijft vragen om meer informatie. Het sociaal domein moet onderzocht worden. Ten koste van andere onderwerpen
- Wat vinden we van de "transformatie" als systeemwijziging voor de lokale overheid
- Kennisniveau Raad voldoende?
- Kan gemeente wel regie voeren?
- Huidige bestuurlijke structuur = ontoereikend voor dit soort vraagstukken
- Uitgangspunten transformatie: waar kijk je naar? Is burgerperspectief als uitgangspunt het centrale meetpunt?
- Informatievoorziening Raad
- complexiteit
- overschot: hoe aanvliegen?
- cliëntbeleving en -perspectief zou de essentie van gegevens en onderzoek moeten zijn?
- Centrale punt veel gemeenten: neergaande beweging in de zorgpiramide. Wat zegt dat? IS dat niet hetzelfde punt als: veel minder geld besteed? Weet je dan iets?

Samenwerking met andere actoren

- Lokaal of (boven)regionaal onderzoek?
- Integraal overzicht ontbreekt overal
- Reëel aandacht voor organisatie
- Heeft gemeenteraad zicht op 2029vraag en het 2029aanbod?
- Overschot? Deed het Rijk het dan zo slecht dat er zelfs veel meer dan 40% te halen is?

- Budgetoverschot op zorg, is dit wenselijk?
- verbinding voor veld zorgaanbieders
- Sociaal domein: heel groot terrein maar weinig overlap tussen groepen. Is het wel zinvol om naar het gehele terrein te kijken?
- Regie op multiprobleemgezinnen. Hoe?
- Weinig gegevens bekend. Hoe nu de kwaliteit van de hulp/zorg te meten. De raad krijgt hierover niets te horen
- Het sociaal domein anno 2016 is een kluwen van samenwerkingsverbanden. Dat maakt onderzoek lastig
- Hoe worden we als rekenkamergemeenschap gehoord?

Informatievoorziening

- 0-meting. Gegevens verkrijgen, snelheid, inventarisatie
- Beheerinstrumenten (P&C) leuk voor het fysieke domein, ongeschikt voor het sociale domein
- complexiteit, hoe aanpak. Splitsing per D? Integraliteit
- Hoe krijgen we zicht op gevolgen voor burgers?
- Hoe stellen we "succes" vast, wat is dat eigenlijk?
- Welke informatie is in 2020 nodig?
- Slim combineren van diverse gegevensbronnen loont, maar is ook lastig voor snel rapporteren
- Meer praktijkervaring in het onderzoek: klanten, zorgverleners,...
- kwaliteit data
- Kans: longitudinaal onderzoek
- 3D's pas net begonnen; voor veel te meten indicatoren nog geen cijfers of meetmomenten bekend
- Terrein van 3D's is heel breed. Hoe kies je deelterreinen voor (vervolg)onderzoek, hoe bewaak je grens en prioriteit?
- informatievoorziening aan raad. Criteria voor raad waarover college moet rapporteren

Overige thema's

- onderzoek kijkend vanuit cliëntperspectief
- mogelijkheden innovatie van transitie naar transformatie vanuit klant gezien
- actualiteit vs. snellere onderzoeken
- staat het burgerperspectief daadwerkelijk centraal? (in de uitvoering van de zorg)
- WMO voert de boventoon. Jeugdwet en participatiewet blijven onderbelicht
- privacy aspecten
- bij onderzoek: versnellen wederhoor procedures en dergelijke. Ervaringen? Tips?
- spanning tussen echt effect onderzoek en snelle resultaten
- aanbeveling transitie commissie sociaal domein: budget/capaciteit rekenkamer
- financiën overschotten
- beweging in het veld enorm snel achterhaald, resultaten
- hoe kan het dat landelijk 300 mln. over is terwijl transitie met bezuinigingopdracht gepaard ging?

- effecten zijn nu nog niet zichtbaar, randvoorwaarde ontbreken om die over x jaar te meten
- geen/onvoldoende inzicht in veld/problematiek/organisaties voor beleid/activiteitenplannen gemaakt worden